

Vaatheelkunde

Winterhanden/wintervoeten

Winterhanden of -voeten worden gekenmerkt door een verkleuring van de huid als gevolg van vaatspasmen in de kleinste bloedvaatjes van de huid. Deze verkleuring kan veroorzaakt worden door verschillende aandoeningen, elk met specifieke symptomen.

Symptomen

- **Winterhanden of -voeten:** blauwrode verkleuring van de huid, vaak gepaard met jeuk, een branderig gevoel en plaatselijke zwellingen. Dit treedt op in lichaamsdelen die aan kou zijn blootgesteld.
- **Raynaud-fenomeen:** verkleuring van de huid in drie fasen: wit, blauw en rood. Tijdens deze kleurveranderingen voelt de huid koud aan, is het gevoel verminderd en kan pijn optreden. De verkleuringen treden meestal gelijktijdig op aan beide handen of voeten.
- **Acrocyanose:** constante koude blauwverkleuring van vingers en/of tenen, waarbij meestal slechts één vinger of teen is aangetast.

Wat zijn de oorzaken?

De klachten van winterhanden en wintervoeten worden veroorzaakt door vaatspasmen. In de meeste gevallen is de oorzaak van de vaatspasmen niet gekend. Men spreekt dan van **een primaire aandoening**. In zeldzame gevallen wordt de verkleuring veroorzaakt door een onderliggende aandoening. Men spreekt dan van **een secundaire aandoening**.

Winterhanden en -voeten

- **Primair:** klachten worden veroorzaakt door blootstelling aan lage temperaturen in combinatie met hoge luchtvochtigheid. Te strakke kleding kan de symptomen doen ontstaan of verergeren.
- **Secundair:** klachten kunnen worden veroorzaakt door ziekten die de viscositeit (dikte) van het bloed verhogen, zoals hematologische aandoeningen, maar deze zijn zeldzaam.

Raynaud-fenomeen

- **Primair:** klachten worden uitgelokt door uitwendige prikkels (kou, aanraking van koude voorwerpen, trillende apparatuur) of inwendige prikkels (stress, angst, opwindings).

- **Secundair:** klachten kunnen een gevolg zijn van een vitamine B12-tekort, reumatische aandoeningen, chemotherapie of bepaalde medicatie zoals bètablokkers (bij hoge bloeddruk en hartziekten), ergotamine (bij migraine) of concentratieverhogende middelen.

Acrocyanose

De klachten kunnen een symptoom zijn van onderliggende ziekten zoals hart- en vaatziekten, bindweefselziekten (bijvoorbeeld sclerodermie), bloedarmoede, de ziekte van Buerger (een ontsteking van slagaders met afsluiting van de bloedvaten), anorexia nervosa of bijwerkingen van bepaalde antidepressiva.

De diagnose

Voor een juiste diagnose wordt een duplexonderzoek van de bloedvaten uitgevoerd om onderliggende vaatafwijkingen uit te sluiten. Daarnaast kan een bloedonderzoek worden gedaan om een vitamine B12-tekort, hematologische aandoeningen, reumatische aandoeningen of andere ziekten uit te sluiten.

De behandeling

De behandeling is afhankelijk van de oorzaak en kan bestaan uit:

- behandelen van de onderliggende aandoening.
- vermijden van koude door warme kleding en handschoenen te dragen.
- stoppen met roken, eventueel onder begeleiding van een rookstopteam.
- lokale vaatverwijdende crème.
- gebruik van vaatverwijdende medicatie.
- **Botox®-injecties:** toepassing in de basis van de vingers of tenen om vaatkrampen te verminderen. Deze injecties kunnen tijdelijke zwakte in de vingers veroorzaken.
- **Uniportal VATS-sympatectomie:** in zeldzame gevallen, waarbij andere behandelingen niet effectief zijn, kan een kijkoperatie worden overwogen. Hierbij wordt een stukje van de sympathische zenuw verwijderd, waardoor de reactie op koude prikkels verandert en de huid van handen of voeten constant warm blijft.

Meer informatie?

Consultatie vaat- en thoraxheelkunde

- dr. Bram Balduyck
- dr. Lore Fias
- dr. Jan Gielis

Je kan ook een afspraak maken via de privéconsultatie. Voor locaties en afspraakmogelijkheden kan je terecht op www.azrivierenland.be.

CAMPUS BORNEM

Kasteelstraat 23 | 2880 Bornem
03 880 90 11
spoedgevallen: 03 890 16 03

CAMPUS WILLEBROEK

Tisseltsesteenweg 27 | 2830 Willebroek
03 880 90 11

ref.: 50008476

versie: 28/01/2025

foto's & illustraties: Adobe stock

eigenaar: dr. Bram Balduyck, diensthoofd vaatheelkunde
campussen Bornem en Willebroek

v.u.: Sofie Vermeulen, communicatieverantwoordelijke

Maatschappelijke zetel:

vzw AZ Rivierenland | 's Herenbaan 172 | 2840 Rumst

RPR 0416 851 659 | Erkenningsnummer 104 | Bevoegde rechtbank: Antwerpen

www.azrivierenland.be | info@azr.be

